

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«АТЕСТАЦІЯ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від «2» вересня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Атестація
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Зміст освітнього компоненту «Атестація» забезпечується освітньою програмою за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 014. 12 – Середня освіта. «Образотворче мистецтво». Атестація належить до обов'язкових дисциплін і має вагомий вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його здібностей у науково-дослідній діяльності.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Метою атестації є: комплексна перевірка й оцінка науково-теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) та прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації «Магістр середня освіта (Образотворче мистецтво)» Атестація здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота виконується у формі наукового дослідження. Доповненням до основної наукової роботи є пов'язана з нею творча практична робота. У кваліфікаційній роботі не повинно міститися академічного плагіату, списування та фальсифікації. Для проведення атестації випускників створюються Екзаменаційна комісія, термін повноважень якої становить один календарний рік. Завдання – забезпечення розуміння основних процесів і закономірностей науково-дослідної роботи, які передбачають: терміни та поняття науково-дослідної роботи, класифікацію науково-дослідних робіт; види та напрямки наукових досліджень у спеціальній освіті; інформаційні основи науково-дослідної роботи, методи пошуку наукової інформації; алгоритм побудови наукового дослідження; поняття про об'єкт і предмет наукових досліджень; способи формування груп для проведення педагогічного експерименту; особливості і алгоритм оформлення наукової роботи.	
Програмні результати навчання	
Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов. Загальні компетентності (ЗК) ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.	

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження на засадах академічної доброчесності, прогнозувати та презентувати їх результати.

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.

ПК7. Здатність розвивати власну графічну, живописну, формотворну, композиційну та художньо-педагогічну майстерність.

ПК9. Здатність успішно виконувати естетико-виховні, художньо-дидактичні, творчорозвивальні, арт-терапевтичні та мистецько-просвітницькі функції професійної діяльності в закладах середньої та фахової передвищої освіти.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПРН)

ПРН3. Аналізує й узагальнює історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН4. Знає і використовує термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН5. Забезпечує наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН6. Володіє образотворчою грамотою та різними виконавськими техніками на необхідному

й достатньому рівні сприйняття, аналізу, оцінки та практики створення художнього образу графічними, колористичними й формотворними засобами.

ПРН8. Визначає актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовує відповіді наукові методи їх розв'язання.

ПРН10. Знає методологію організації художньої та мистецько-освітньої діяльності й адекватно застосовує її у науково-дослідницькій роботі.

ПРН11. Використовує сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.

ПРН12. Забезпечує толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.

ПРН14. Популяризує й збагачує скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні заняття	
Самостійна робота	90

Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	014 «Середня освіта»	2	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вибір та остаточне затвердження теми кваліфікаційної роботи, отримання завдання на її виконання на кафедрі.			2
Тема 2. Пошук та опрацювання першоджерел і наукової літератури з теми кваліфікаційної роботи, коригування її плану, написання робочих варіантів текстів структурних підрозділів кваліфікаційної праці, виконання творчої практичної роботи.			60
Тема 3. Консультації з науковим керівником та іншими фахівцями з теми кваліфікаційної роботи.			18
Тема 4. Попередній захист кваліфікаційної праці на засіданні кафедри та перевірка на академічну доброчесність.			2
Тема 5 Ознайомлення з Графіком роботи ЕК та розподілом студентів за екзаменаційним и групами (за розпорядження м директора інституту).			2
Тема 6. Консультації перед захистом кваліфікаційної роботи.			4
Тема 7. Захист кваліфікаційної роботи.			2

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – захист магістерської роботи. Максимальна кількість балів – 100. Оцінювання теоретичної частини магістерського дослідження - 65 балів.

	Оцінювання практичної (творчої) роботи - 30 балів. Оцінювання магістерської роботи в процесі захисту автором (5 балів).
Критерії оцінювання теоретичної частини магістерського дослідження	Оцінювання теоретичної частини магістерського дослідження - 65 балів. <u>Вступ.</u> Рівень актуальності проблеми, наявність, повнота і відповідність вимогам до науково-дослідного апарату: 14-15 балів (відмінно) - мотивовано актуальність досліджуваної проблеми, чітко сформульовані наукові завдання, об'єкт і предмет дослідження, критично здійснений аналіз основних джерел; 13-10 балів (добре) - актуальність проблеми висвітлена не в повній мірі, чітко сформульовані наукові завдання, об'єкт і предмет дослідження, недостатньо проаналізовані джерела дослідження; 5-9 балів (задовільно) - актуальність досліджуваної проблеми звучить не переконливо, наукові завдання, мета, відзначаються нечіткістю формулювання, повторами, поверховий, анотований характер аналітичного огляду вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи, що не відображає сутності досліджуваної проблеми; 0-4 балів (незадовільно) - актуальність дослідженої проблеми не обґрунтована, мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно чи «відірвана» від завдань дослідження, не відбиває специфіки об'єкта й предмету дослідження, аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи відсутній. <u>Основна частина.</u> Теоретична обґрунтованість проблеми та шляхів її розв'язання, наявність аналізу ключових понять, критичність аналізу, наявність власної позиції, якість ілюстративного матеріалу: 28-30 балів (відмінно) - виважено розроблена і повністю реалізована програма дослідження; обґрунтована достовірність відкритих положень, висновків і рекомендацій; виявляється самостійність суджень автора; виклад матеріалу послідовний, а стиль – науковий; 17-27 балів (добре) - наукові завдання не завжди послідовні і пов'язані з темою, у викладі матеріалу присутня тавтологія, стиль викладу місцями носить публіцистичний характер, авторові в повній мірі не вдалось обґрунтувати достовірність отриманих даних; 7-16 балів (задовільно) - наукові завдання, мета, відзначаються нечіткістю формулювання, повторами, відсутнє підтвердження достовірності отриманих даних, не повністю розкрито концепцію дослідження, поверхово висвітлено стан практичної роботи, відчувається значна залежність від літературних джерел, у викладі матеріалу часто повторюються одні і ті ж думки, домінує публіцистичний стиль; 0-6 балів (незадовільно) - відсутність обізнаності з проблемою, мотивації, аргументації, логіки викладу, зміст роботи не відповідає плану наукової роботи або не розкриває тему повністю в її основній частині,

сформульовані розділи та підрозділи не конкретизують суть реальної проблемної ситуації, стан об'єкта та предмету дослідження, наявність плагіату.

Повнота висновків та їх відповідність завданням:

9-10 балів (відмінно) - висновки подані у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій, повністю висвітлюють мету дослідження та поставлені завдання;

7-8 балів (добре) - висновки подекуди подані у формі анотації, вони частково відповідають меті дослідження, та поставленим завданням, висновки не повторюють зміст вступу, основної частини роботи й висновків, зроблених у розділах, а сформульовані більш загально;

4-6 балів (задовільно) - висновки подані у формі анотації, вони частково відповідають меті дослідження, та поставленим завданням, висновки повторюють зміст вступу, основної частини роботи й висновків, зроблених у розділах;

0-3 балів (незадовільно) - висновки не відповідають меті дослідження, та поставленим завданням, вони перевантажені фактичним матеріалом, описові, у висновках присутнє цитування і посилання на джерела.

Оформлення переліку використаних джерел:

5 балів (відмінно) - оформлення літературних джерел повністю відповідає вимогам державного стандарту, використані літературні джерела відповідають темі дослідження, їхня кількість достатня для розкриття теми, наявні сучасні видання (за останні 5 років);

4 бали (добре) - оформлення літературних джерел частково відповідає вимогам державного стандарту, використані літературні джерела відповідають темі дослідження, їхня кількість достатня для розкриття теми; проте недостатня кількість видань за останні 5-6 років;

2-3 бали (задовільно) - оформлення літературних джерел частково відповідає вимогам державного стандарту, використані літературні джерела не завжди відповідають темі дослідження, їхня кількість недостатня для розкриття теми; відсутні видання за останні 5-6 років;

0-1 бали (незадовільно) - кількість джерел недостатня, бібліографічний опис джерел подається без дотримання вимог державного стандарту, укладені не за алфавітом.

Оформлення роботи. Наявність у тексті граматичних, орфографічних, технічних помилок:

5 балів (відмінно) - Обсяг роботи відповідає вимогам.

Логічна і змістовна композиційна побудова роботи, оптимальна рубрикація тексту. Коректне використання поняттєвої термінології. Посилання та ілюстрації оформлені згідно вимог. Робота має естетичний вигляд, у тексті відсутні помилки.

4 бали (добре) - Обсяг роботи відповідає вимогам. Рубрикація тексту відображає основний зміст роботи. В оформленні посилань та додатків зустрічаються неточності.

2-3 бали (задовільно) - Обсяг роботи відповідає вимогам. Рубрикація тексту не повністю відображає зміст роботи В оформленні посилань зустрічаються помилки. Додатки оформлені неохайно, текст містить помилки.

	0-1 бали (незадовільно) - Обсяг роботи недостатній. Рубрикація тексту не відображає зміст роботи. В оформленні посилань. додатків зустрічаються грубі помилки. Робота не має естетичного вигляду. У тексті велика кількість помилок.
Критерії оцінювання практичної (творчої) роботи	Оцінювання практичної (творчої) роботи - 30 балів. Відповідність об'єму (формату) твору - 1-5 балів. Відповідність наукового дослідження практичній роботі -1-5 балів. Художньо- естетична цінність твору: 9-10 балів (відмінно) - створена виразна чітка композиційна структура з виявленим композиційним центром та забезпеченням композиційної рівноваги, правдиво передані фактура, об'єм, плановість, перспектива, збережено загальні анатомічні пропорції та побудову об'єктів, детально пророблено фігури та тло, повністю розкрито тему, забезпечено художню виразність графічних чи живописних засобів (плями, контуру, силуету, штриха, тону, кольору тощо), робота виконана акуратно та естетично оформлена.; 6-8 балів (добре) - створена чітка композиційна структура з виявленим композиційним центром та забезпеченням композиційної рівноваги, у передачі фактури, об'єму, плановості, перспективи, збереженні загальних анатомічних пропорцій та побудові об'єктів є деякі неточності, детальність проробки фігур та тла, достатньо повно розкрито тему, забезпечено художню виразність графічних чи живописних засобів (плями, контуру, силуету, штриха, тону, кольору тощо), робота виконана акуратно та естетично оформлена; 4-5 балів (задовільно) - присутні значні огріхи у збереженні цілісності зображення (форми), підпорядкованості другорядного головному, виявлено значні недоліки у світлотіньовій розробці форми, передачі фактури, плановості, перспективи, збереженні загальних анатомічних пропорцій та конструктивній побудові об'єктів, тема розкрита невиразно, художня виразність графічних чи живописних засобів (плями, контуру, силуету, штриха, тону, кольору тощо) передана на низькому рівні, робота виконана неакуратно; 0-3 балів (незадовільно) - у роботі не збережено цілісність зображення (форми), відсутній композиційний центр, виявлено значні недоліки у світлотіньовій розробці форми, передачі фактури, плановості, перспективи, збереженні загальних анатомічних пропорцій та конструктивній побудові об'єктів, тема не розкрита, художня виразність графічних чи живописних засобів (плями, контуру, силуету, штриха, тону, кольору тощо) передана на низькому рівні, робота виконана неакуратно, не оформлена належним чином. Дотримання поетапності виконання завдання: 5 балів (відмінно) - при виконанні творчої роботи повністю дотримано календарного графіка, робота виконувалась поетапно та під контролем консультанта;

	4 бали (добре) - Робота виконувалась поетапно, проте результати самостійної роботи над твором подавались на перевірку не завжди вчасно; 3 бали (задовільно) - Календарного графіка не дотримано, пропущено етапи ескізування твору, низький рівень самостійності у генеруванні ідей та їх втілення у матеріалі; 0-2 балів (незадовільно) – Робота виконувалась без дотримання рекомендованого графіка, пропущено важливі етапи ескізування, практично усі консультації у процесі виконання твору.
Критерії оцінювання магістерської роботи в процесі захисту автором.	Оцінювання магістерської роботи в процесі захисту автором (5 балів). Презентація роботи під час захисту: 5 балів (відмінно) – Доповідь побудована логічно і аргументовано. Вільне володіння матеріалом дослідження. Компетентні та вичерпні відповіді на запитання. 4 бали (добре) – Виступ не зовсім логічно продуманий, перевантажений теоретичними постулатами. Не досить вільне володіння матеріалом дослідження. Відповіді на запитання не завжди точні. 3 бали (задовільно) - Матеріал доповіді не згрупований, переобтяжений зайвими деталями. Відчувається залежність від тексту доповіді. Відповіді на запитання неточні, розпливчасті. 0-2 бали (незадовільно) - Доповідь не представляє основного змісту дослідження, громіздка і затягнута в часі. Нездатність самостійно висловитись з проблеми, що досліджувалась. Нерозуміння суті питань і неспроможність на них відповісти.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю здійснюється на засідання кафедри, де розглядається стан та своєчасне виконання теоретичної та практичної частин магістерської роботи. Наявність апробаційних матеріалів є позитивним чинником до захисту магістерської роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю – захист магістерської роботи (презентація теоретичної та практичної частин магістерської роботи).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету».

імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченко В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Київ: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
2. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
3. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. Київ: Білий Тигр, 2015. 27 с.
4. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підруч. Київ : ФОРМ Ямчинський О.В., 2020. 272 с.
5. Воронкова В. Г., Кириєнко С. І., Ажажа М. А., Гук А. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Запоріжжя, 2015. 94 с.
6. Головій В. М., Кузькін Є. Ю., Піддубна Л. В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів: навч. посіб. Київ: «Хай-Тек Пресс», 2010. 344 с.
7. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. пос. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
8. Дикий Н. А., Халатов А. А. Основы научных исследований. Київ: Вища школа, 1985. 208 с.
9. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
10. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2014. 115 с.
11. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
12. Зав'ялова Т.В., Непша О.В. Глосарій термів та понять з курсу «Основи наукових досліджень» [Текст] : навч.-метод. вид. Мелітополь : ТОВ Колор Принт, 2019. 84 с.
13. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
14. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
15. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.
16. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с.
17. Філософські основи наукових досліджень : [монографія / В. Багинський, С. В.

Вільчинська, ... О. Є. Гомілко, А. М. Єрмоленко та ін.] ; відп. ред. Ю. А. Іщенко; НАН України, Центр гуманітарної освіти. Київ: Інтерсервіс, 2019. 239 с.

Додаткова література:

1. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навчальний посібник. Київ: ВВП «Компас», 1997. 64 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методичні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. 308 с.
3. Методичні рекомендації до виконання й оформлення випускних кваліфікаційних робіт з образотворчого мистецтва: (для ОС «бакалавр» та ОС «магістр» зі спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво) / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т мистецтв, Каф. образотворч. мистецтва; уклад.: О. Музика, М. Пічкур. Умань: Візаві, 2020. 48 с.
4. Методичні рекомендації до виконання та захисту магістерських робіт: для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Видання доповнене. / Укладачі: І. С. Тютюнник, І. І. Пацалюк. Тернопіль : ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2019. 56 с.
5. Моргун В. Ф. Кваліфікаційні наукові роботи з психології: курсова, дипломна, магістерська: метод. рекомендації [для студентів]. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2007. 72 с.
6. Мужикова І.М. Вимоги до кваліфікаційних робіт з образотворчого мистецтва у вищому педагогічному навчальному закладі та критерії їх оцінювання // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти», 27-29 квітня 2011 року. Вип. 11 (16). Київ: НПУ, 2011. С. 223 – 228.
7. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України, 2007. № 6. С.9-16.
8. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК України, 2009. №5. С.26-30.
9. Рудницька О. П., Болгарський А. Г., Свистельнікова Т. Ю. Основи педагогічних досліджень. Київ, 1998. 143 с.
10. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2005. 360 с.

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,
професор, завідувач кафедри методики
викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну